

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdülkadir Uraloğlu** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kezban KONUKÇU

İstanbul Milletvekili

Kontrolsüz bir şekilde ilerleyen ranta dayalı ekonomik anlayışla kentsel, kırsal, kültürel, tarihi, doğal, kamuya ve halka ait varlıklara el koyan, yaşam alanlarını, doğayı ve tüm çevreyi talan eden iktidarın Haydarpaşa'nın gar işlevinden çıkarılarak ranta ve talana açma girişimi 2000 yılından beri değişik yollarla aralıksız olarak sürmektedir.

Nitekim şimdi de; TCDD'nin ulusal demiryolu ağında İstanbul'un Merkez Tren Garı konumunda olup İstanbul'un Kültürel ve tarihi mirasın önemli simgelerinden biri olan Haydarpaşa ve Sirkeci Gar binaları ve gar sahaları 15.08.2024 tarihinde TCDD Genel Müdürlüğü, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve Kültür Varlıkları Müzeler Genel Müdürlüğü ve Kültür Turizm Bakanlığı arasında imzalanan Kira Protokolü ile KDV hariç 71.1 milyar TL, Sirkeci Gar Sahası için de 9.5 milyar TL olmak üzere toplam 80,5 milyar TL'ye 29 yıllığına Kültür ve Turizm Bakanlığına kiralanmıştır. Ayrıca, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılacak/yaptırılacak yatırımlar için kira bedeli üzerinden mahsuplaşma olacağı, protokol süresinde uzatma yapılabileceği, mevcut yapılar ile yeni yapılacak yaptırılacak yapıların Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından tüzel kişiliklere, ortaklıklara alt kira sözleşmesi kapsamında kullandırılabilmesi de protokolde yer almaktadır. Haydarpaşa ve Sirkeci ana gar binalarının boşaltılmasına bağlı olarak TCDD tarafından yapılacağı, TCDD Bölge Binası'nın faaliyete geçeceği süre içerisinde TCDD'nin ana binalarda yer alan faaliyetlerin 550 kişilik geçici hizmet binasında yürütüleceği, buranın proje ve uygulama çalışmalarının Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından yürütüleceği ve Bölge binası bittiğinde TCDD'nin , 550 kişilik geçici hizmet binasını da Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bırakılacağı ise Protokol kapsamında yer alan diğer bir husustur.

15.08.2024 tarihinde imzalanan kira protokolünün ekindeki planlarda da daha önce yolcu bekleme ve VIP salonu olarak kullanılan bölümlerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'na verildiği, demiryolcuların bu kira sözleşmesinde dikkate alınmadığı gibi tren yolcularının ihtiyaçları da dikkate alınmamıştır.

"2005 yılından beri iktidarın ve sermaye gruplarının gözünün Haydarpaşa ve Sirkeci'de olduğunu ve bu girişimleri her defasında Haydarpaşa Dayanışması olarak püskürttüklerini" dile getirerek, 670 haftadır eylem yaptıklarını belirten KESK'e bağlı Birleşik Taşımacılık Sendikası (BTS) Haydarpaşa'nın, Kültür ve turizm Bakanlığı'nın taşeron gibi kullanılıp peşkeş çekileceğini, Haydarpaşa Dayanışması olarak Mimarlar Odası ile birlikte kira protokolünün iptali için dava açtıklarını ve garların sermaye gruplarına peşkeş çekilmesini önlemek için ortak mücadele yürüteceklerini yapmış oldukları basın açıklaması ile belirtmişlerdir.

Bu bağlamda;

- 1- Haydarpaşa ve Sirkeci Gar binaları ve gar sahaları hangi gerekçe ile 29 yıllığına Kültür ve Turizm Bakanlığı'na kiralanmak suretiyle devredilmiştir? Kamu yararı bu durumun neresindedir?
- 2- Kira Protokolü gerekçe gösterilerek TCDD, kira sözleşmesi devam eden Demirspor, Deniz Büfe ve Kılıslı Fiko adlı işleticiye taşınmazları bir hafta içinde tahliye etmeleri yönünde yazılı tebligat göndermiştir. Ortada Yürütmeyi Durdurma talepli 4 adet dava varken mahkeme sonucu beklenmeden kiracılara, birimlere ve personele binaları ve lojmanları boşaltın şeklinde yazı gönderilmesinin gerekçesi nedir?
- 3- TCDD'nin İstanbul'da bulunan merkez tren garlarından biri olan Haydarpaşa Gar 2013 yılından itibaren işletmeciliğe kapalı olduğu için Adapazarı Ekspresi, Gebze-Adapazarı arasında sefer yapmaktadır. Yine Pamukkale, Meram, Doğu, Vangölü Ekspresleri Haydarpaşa Gar varış-kalkışlı çalıştırılmamaktadır. İstanbul'un diğer merkez tren garı Sirkeci Gar'da tren işletmeciliğine 2013'den beri kapalı olması sebebiyle uluslararası ve bölgesel trenler Halkalı Gar varış kalkışlı çalıştırılmaktadır. Haydarpaşa Gar'da halen tren bakım onarım atölyesi olmadığı ve gelecek içinde planlanmadığı için arızalan YHT setleri boş olarak Ankara'ya tamire gitmektedir/gidecektir. Gar işlevi küçültülen neredeyse ara istasyon seviyesine düşürülen Haydarpaşa ve Sirkeci Garlarında yolcu taşımacılığını beklenen ihtiyaç

duyulan seviyede yapılabileceğine yönelik hat kabiliyeti çalışmanız var mıdır? Varsa sonuç ne çıkmıştır?

- 4- Söğütlüçeşme- Ayrılıkçeşmesi arasında Haydarpaşa Gara girişi sağlayan İbrahimağa köprüsü ve devamındaki hatlar 3 hatta göre planlanıp inşa edilmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı üç hat sayısını ikiye düşürürken TCDD'den neden izin alınmamıştır? İzin alınmış ise TCDD hangi hesaplama ile ilk planlama kararından vazgeçerek izin vermiştir? Üç hatlı köprü gereksizse, neden iki hatlı değil de üç hatlı olarak inşa edilerek kamu kaynağı israf edilmiştir?
- 5- 1924'den itibaren TCDD'nin ilk Genel Müdürlük binası olan daha sonraki yıllarda (bugüne kadar) TCDD 1.Bölge Müdürlüğü binası olarak kullanılan Haydarpaşa Gar binasından demiryolu emekçilerinin çıkartılarak prefabrik yapıya kovalanması demiryolcuların ruhlarında onarılmaz bir yara açmıştır. Bu karardan vazgeçilmesi düşünülmekte midir?
- 6- İmzalan protokolde Kiracı Kültür Bakanlığı olmasına rağmen adı konmamış ortaklardan bahsedilmektedir. Ancak daha kira protokolü imzalanmadan sermaye gruplarının Haydarpaşa ve Sirkeci Gara yatırım yapmaları yönünden davet yapılmıştır. Çalışanların tanıklığına göre 9 Temmuz 2024 tarihinden Sabancı Holding sahiplerinin Haydarpaşa TMO ve 5 Plan Nolu binada inceleme yapmışlardır. Kültür ve Turizm Bakanlığı adına yapılan bu kiralama işleme sonucunda Haydarpaşa ve Sirkeci Gar sahaları Galataport-vari bir yapılanmaya mı döndürülmek istenmektedir?
- 7- Eğitimde ve sağlıkta yapılan özelleştirmenin olumsuz sonuçlarının ortaya döküldüğü günümüzde Haydarpaşa ve Sirkeci gar binalarının ve sahalarının tamamının demiryollarının ihtiyacında kullanılması neden düşünülmemektedir? Ankara Garda eski sağlık bakanı Fahrettin KOCA'nın kurucusu olduğu vakfın Üniversite Hastanesine tarihi Ankara yerleşkesinin devredilerek beşli çete diye bilinen sermaye gruplarından Cengiz İnşaata yaptırılana AVM Gar kışın kullanıma elverişli olmadığı için ters yol işletmeciliği yapılması sonucu 13 Aralık 2018 tarihinde Marşandiz istasyonunda meydana gelen tren faciasında 107 yolcu yaralanmış 3 makinist olmak üzere toplam 9 kişi hayatını kaybetmiştir. Haydarpaşa Gar'da demiryolu işletmeciliği için metrobüs işletmeciliğine benzer bir koridor bırakılması, 3 hatlı girişin 2 hatta düşürülmesi, feribot yüklemelerinde, armut hatta tren çevrilme manevrasında ve liman gar park sahasına dizi park manevralarında kaza yaşanma riski neden görmezden gelinmiştir.

- 8- TCDD Yönetim Kurulu 12.08.2024 tarih 22/83 sayılı kararı ile TCDD Genel Müdürlüğüne **Teşekkülümüz mülkiyetinde bulunan ve Haydarpaşa ar sahasını içeren İstanbul İli Kadıköy ilçesi İbrahimağa Mahallesi 240 Ada 13, 14, 16 parseller ile Sirkeci gar sahasını içeren fatih ilçesi, Hocapaşa mahallesi, 1 ada 20 parsel üzerindeki bina ve alanlar... için kira sözleşmesi imzalama yetkisi vermiştir.** Haydarpaşa Gar binası ve 240 Ada 13, 14, 16 parseller üzerindeki yapılar için kiralama yetkisi vermemiştir. TCDD, Haydarpaşa Gar binasını kiralama yetkisi olmadan kiralamıştır. Bu nedenle kira protokolünü tek taraflı olarak iptal etmek için Bakanlığınız ön alacak mıdır?
- 9- Haydarpaşa ve Sirkeci gar ve alanları tarihi ve tescillidir. Haydarpaşa ve Sirkeci garın tarihi eser kimliğine kurul kararlarına, hafızalarımızdaki silüetine helal getirmeden sermayeye devretmenin mümkün olabileceğini düşünüyor musunuz?
- 10-Demiryolu işletmesi için 159 yıldır tahsis edilen gar saha ve binaların daha da geliştirilmesi gereği ortada iken, (Avrupa'da örnekleri mevcuttur) yüzde 3 olan demiryoluyla yolcu taşıma oranının yüzde 10'a çıkması halinde tren işletmeciliği nasıl yapılacaktır?
- 11-Haydarpaşa Limanı'nın demiryolu bağlantısı neden kesilmiş ve neden liman işlevsiz hale getirilmiştir?
- 12- 6 Şubat 2023'te dokuz saat arayla meydana gelen, merkez üsleri sırasıyla Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan, 7,8 Mw ve 7,5 Mw büyüklüklerindeki iki deprem sonrası gerek deprem bölgesine lojistik sağlanması gerekse deprem bölgesindeki Adana, Mersin, İskenderun Garlarına getirilen yolcu vagonlar ve gar sahalarına konulan konteynerlerle depremzedelerin geçici barınmaları sağlanmıştır. Aynı şekilde İskenderun Limana gemilerle lojistik ikmali ve getirilen hastane gemi ile yaralıların tedavisi gerçekleştirilmiştir. 7'den büyük yıkıcı depremin çok yakın zamanda gerçekleşeceği yönünde akademik iddiaların dolaştığı ve buna karşı önlemlerin ve yatırımların yapıldığı İstanbul'da Haydarpaşa ve Sirkeci Garlarının demiryolu işlevinin küçültülmesi doğru mudur? Kira protokolü gereği Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca Haydarpaşa alanında yeni bina vs. yapmak/yaptırmak İstanbul'a ihanet değil midir? Depremin beklendiği İstanbul da Haydarpaşa ve Sirkeci yerine yeni bir toplanma alanı olarak neresi düşünülmüştür?

- 13-Basında yer alan bilgilerde Haydarpaşa ve Sirkeci Gar binaları ve 700 dönüm gar sahaları 29 yıllığına 80,5 milyar TL'ye yani m2'si aylık 300 TL'ye kiralandığı bununda sudan ucuz olduğu hatta mahsuplaşma yöntemi ile kiracıların/sermayenin 29 yıl sonunda alacaklı bile olabileceği iddia edilmiştir. Haydarpaşa ve Sirkeci'de yapmış olduğunuz protokol gereği aylık m2 kira bedeli ne kadardır?
- 14-Kültür ve Turizm Bakanlığı TCDD ile imzaladığı ön kira protokolü sonrası Çevre Şehircilik Bakanlığı'na başvurarak her iki gar alanını "Özel Proje Alanı" ilan ettirmiştir. Kendisine ait olmayan hatta kira sözleşmesi bulunmayan sadece ön protokolle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na başvuru yapılması hukuken geçerli midir? Özel Proje Alanı kararı çıkartılmasına neden gerek duyulmuştur? İstanbul Kadıköy Fikirtepe gibi bir ucube yapılaşma mı düşünülmektedir?
- 15-Kamuoyunda Haydarpaşa Gar sahasına bir gökdelen dikileceği yönünde bir kanaat bulunmaktadır. Bakanlığınız bu kanaatin doğru olup olmadığı yönünde bilgi sahibi midir?